Verslag van de Raadsbijeenkomst 'proces gemeentehuis' en 'aanbesteding sociale basis' van 18 maart 2021

Aanwezig:	mw. Y. Hopmans, dhr. J.M.J. Uijthof, dhr. J.G. Hanssen, mw. M. Visser, dhr. J.C.L. Wieringa, dhr. H. Brouwer, dhr. A. de Lange, dhr. T.T. Frijlink, dhr. C.C.J.M. Weijers, dhr. P.P. Geelen, dhr. H. Boesveld, dhr. J.J. Lok, mw. J. Dirks, dhr. J.A. Kuijpers, mw. L. van Vliet, dhr. R. Sivasli, dhr. E.P.F.L. Roumen, mw. K.H. den Hertog-Heins, dhr. C. Verspui, dhr. F. Ort, mw. M. Noorland, dhr. N. Booij, dhr. H.J. van Valburg, dhr. J.J. de Ruiter, dhr. R.H.C. van der Weijden, dhr. T. Endeveld, dhr. C.E. Pos, mw. L.M. Nieuwenhoven, dhr. P. van der Hazel, mw. M.M.H. Rook, dhr. A. Bosveld, dhr. T. Eskes, dhr. M. Kooistra, dhr. F. Kooistra, dhr. H. Witteveen, dhr. J. Stehouwer, mw. L.F. Koolstra-Bor
Voorzitter:	dhr. R. Koekkoek
Griffier / verslag:	mw. M.G.J.L. Kateman
Portefeuillehouders:	dhr. C. van Eert, dhr. R. Haverkamp, dhr. M. Budel, mevrouw G. Hofstede, dhr. T.A.F.A. Klomberg
Voorts aanwezig:	mw. N. Renkema-Holstein, mw. C. Rijnsburger, mw. M. Loeven, mw. J. Hingstman, dhr. R. de Ruig en mw. M. Janssen (extern procesmanager/adviseur inkoop/aanbestedingen)

1 Opening

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 Korte toelichting op het proces nieuwe gemeentehuis

Mevr. Rijnsburger licht het proces aan de hand van een korte presentatie toe. De presentatie is als bijlage bij het verslag gevoegd. Voor de integrale presentatie met toelichting wordt verwezen naar het videoverslag.

Er is aandacht voor o.a. :

- de stikstofproblematiek, maar dit lijkt geen probleem te vormen omdat het oude gemeentehuis meer stikstof uitstoot dan het nieuwe zal doen;
- de vleermuizen en de verplaatsing van de zendmasten;
- Het daar waar mogelijk lokaal wordt aanbesteed, omdat aanbesteding aan wettelijke regels is gebonden zal dit zeker niet overal kunnen. Tijdens proces komt er een dialoogsessie met lokale ondernemers;
- Er veel aandacht aan duurzaamheid wordt besteed;

- Dat de raad op de hoogte wordt gehouden tijdens het proces. De opties voor de tijdelijke huisvestiging worden bezocht door de fractievoorzitters, voordat er een definitieve keuze wordt gemaakt. Na de zomer zal in deze tijdelijke huisvesting proef gedraaid worden;

N.a.v. diverse vragen van raadsleden en raadsvolgers antwoorden *weth. Haverkamp* en *mevr. Rijnsburger* dat :

- de schetsontwerpen voor of na de zomer naar de raad kunnen, maar er na de zomer sprake is van een betere onderbouwing m.b.t. financiën en draagvlak. Er is een memo aan de technische agendacommissie gestuurd, die op 29 maart een keuze kan maken op basis van input van de fracties;
- er geen behoefte blijkt te zijn aan een JOP in De Steeg, maar dit zal verder onderzocht worden;
- er aandacht is voor de fietsenstalling en oplaadpunten en dit wordt zorgvuldig ingepast in het Programma van Eisen;
- er sprake is van een realistische raming op basis van advisering door een extern bureau, gespecialiseerd in o.a. gemeentehuizen, dat de raming ook heeft doorgerekend. Er is geen aanleiding om een overschrijding van het beschikbare budget te verwachten, mits de planning wordt nageleefd.

3 Informatieavond over aanbesteding sociaal domein

Voor de integrale informatie wordt verwezen naar het videoverslag van deze vergadering op de website.

Weth. Hofstede start de presentatie. Deze presentatie is bij het verslag gevoegd. Daarbij geeft zij o.a. de volgende toelichting bij de sheets:

- sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Hiervoor is het Transformatieplan opgesteld;
- de doelen uit het Transformatieplan 2015-2016 staan nog steeds overeind en zijn bekrachtigd in het Transformatieplan 2.0;
- de kosten namen hand over hand toe en grip op de financiën is van groot belang, omdat er dreiging voor een artikel 12 status opdoemde. Dit heeft ook geleid tot pijnlijke bezuinigingsmaatregelen, waaronder op het kindpakket en de bibliotheek;
- de informele (liefdevolle) zorg vindt dichtbij de mensen plaats, waaronder in dorpshuizen. Er wordt ingezet op eigen kracht en mensen kunnen kiezen welke informele zorg zij willen om mee te kunnen blijven doen en de situatie voor hen zo normaal mogelijk blijft. De formele zorg op maat wordt ingekocht op basis van producten en ingezet als informele zorg niet toereikend is (Rhedens model sheet 4). Op deze manier wordt gestreefd naar een unieke balans tussen de informele en formele zorg op maat;
- het Transformatieplan is in 2019 geactualiseerd en het college heeft nagedacht op welke wijze de doelen daaruit kunnen worden gerealiseerd. Dit heeft geleid tot de aanbesteding van de sociale basis en de lokale aanbesteding maatwerkdiensten jeugd.

N.a.v. vragen van raadsleden en raadsvolgers antwoordt ***weth. Hofstede*** dat :

- de raad bij het Transformatieplan 2.0 heeft ingestemd met verkenningen en de raad op 19 november 2019 geïnformeerd is over de aanbestedingen en het feit dat een deel daarvan niet regionaal, maar lokaal zou worden aanbesteed. Het college heeft de raad hierbij – zoals door mw. Rook opgemerkt- niet gevraagd om een formeel besluit. Reden hiervoor was de urgentie die het college voelde om de kaders van het Transformatieplan 2.0 uit te voeren;
- Er twee vormen van aanbesteding mogelijk waren: open house of lump sum. N.a.v. een opmerking van dhr. Endeveld over de leerpunten/aanbevelingen uit het rapport Carion en het betrekken van de raad in zijn kaderstellende rol bij bijvoorbeeld de opdrachtformulering antwoordt ***wet. Hofstede*** dat het college zich heeft gehouden aan de kaders van het Transformatieplan 2.0;
- De regionale aanbesteding is gebeurd op basis van 'open house' en de lokale aanbesteding op basis van lump sum;
- Er geprobeerd is om de eigen wensen in de regionale aanbesteding onder te brengen, maar dit op het laatst toch niet bleek te lukken;

Weth. Hofstede vervolgt de presentatie en deelt o.a. het volgende mede:

- De aanbesteding ging over het versterken (o.a. herkenbaarheid), verbreden (met onderdelen op het gebied van jeugd) en innoveren van de sociale basis;
- Bij deze aanbesteding is gekozen voor het in 1 hand brengen van 3 opdrachten, die eerder apart werden aanbesteed, omdat het in 1 hand brengen leidt tot verdere versteviging en een beter aanbod in zijn geheel.
- Er werd en wordt al veel gedaan, maar het doel is nog niet bereikt. Goede samenwerking van de formele en informele zorg leidt tot verdere verbreding van de sociale basis;
- meer oranje en gele schillen (Rhedens model) leiden tot een breder palet aan ondersteunende voorzieningen en sluiten beter aan bij de wensen van de inwoners;
- bezien vanuit de inwoner en vrijwilliger heeft 1 organisatie en 1 telefoonnummer de voorkeur. Er zit veel kracht in de samenleving zelf, de informele zorg; dit is ook gebleken tijdens de coronacrisis;
- maatwerk vanuit de formele zorg is op grond van de verordening pas aan de orde is als de algemene voorzieningen niet passend meer zijn. Formele zorg is het vangnet;
- Incluzio al veel heeft ontwikkeld op het gebied van de jeugdzorg;

Weth. Budel vervolgt de presentatie en merkt o.a. het volgende op:

- Lokale maatwerkdiensten jeugd zijn gestoeld op het Transformatieplan 2.0;
- Het is belangrijk om weer te normaliseren d.w.z. terugbrengen naar het normale en niet van alles een probleem maken en een kind voorzien van een stempel (b.v. druk jongetje of kind wat last heeft van een scheiding wordt als probleem gezien en behandeling is nodig);

- In Nederland is sprake van een zorgmarkt (zelfs op Europees niveau) en dit heeft geleid tot verdergaande specialisatie op 1 product en dit betekent dat het mogelijk is dat een kind bij meerdere aanbieders zorg afneemt;
- Er moet een omslag komen van deze gestapelde zorg (stepped care) naar passende zorg (matched care). Bij passende zorg wordt er meer tijd genomen en triage toegepast voor de juiste aanpak;
- Er is nu gekozen voor een beperkt aantal aanbieders in de jeugdzorg en het aanbieden van een aantal producten in samenhang met de sociale basis. Dit wordt in combinatie gedaan d.m.v. het aangaan van een langduriger samenwerking en met plafondfinanciering. Dit betekent ook dat er geswitched kan worden bij 1 aanbieder, omdat deze aanbieder een breder palet aan diensten aanbiedt. Het kind hoeft niet te veranderen van zorgaanbieder en dat is grote winst, omdat overstappen door de cliënten als vervelend wordt ervaren;
- Complexe zaken waarvoor wel formele zorg nodig is, daarbij heeft het kind vaak al een heel traject achter de rug. Deze gespecialiseerde zorg juicht het toe als zij met minder aanbieders te maken heeft, omdat er en dat er dan sprake is van kortere lijnen en sneller schakelen;

Mevr. Jansen vervolgt de presentatie en deelt het volgende mede:

- Uitgangspunten voor de aanbesteding waren plafonds en een beperkt aantal aanbieders en samenwerking;
- Er is gekeken of het mogelijk was om dit op regionaal niveau gerealiseerd te krijgen, maar het bleek niet mogelijk om binnen de open house aanbesteding te kunnen komen tot een wezenlijke vermindering van het aantal aanbieders en een beheersbaar zorglandschap;
- Europees aanbesteden was vanwege bedrag noodzakelijk (voorwaarden zie sheets);
- Afwijken van contactverbod is reëel risico op uitsluiting van de aanbesteding, zowel voor gemeente als voor zorgaanbieders. Daarover lopen de meeste rechtszaken bij aanbestedingen;
- Bij aanbesteding sociale basis zijn maatwerk en voorliggend veld bij elkaar gebracht in 1 opdracht, naar voorbeeld van o.a. Utrecht;
- Bij prestatie denken staat het resultaat centraal m.a.w. wat heb je als organisatie gerealiseerd binnen het bedrag wat daarvoor beschikbaar is gesteld;
- Het belang van deze vorm van aanbesteden is o.a. dat de inwoner te maken heeft met 1 aanbieder en wordt vorkomen dat een inwoner van het kastje naar de muur gestuurd wordt;
- Zeer gespecialiseerde zorg moet vlgs. minister De Jonge regionaal of bovenregionaal georganiseerd worden en het overige kan lokaal georganiseerd worden;
- Vanwege het grote aantal aanbieders in Rheden is gekozen voor een niet openbare aanbesteding in twee fases om te kunnen schiften op kwaliteit etc.
- Gemeente heeft een zorgplicht en dit betekent dat deze zorg geleverd moet worden;

- De nadruk heeft bij aanbieders in de jeugd in de selectiefase (eerste fase) gelegen op kwaliteit en daarvoor hebben zij een bekwaamheidsdossier moeten aanleveren (kwaliteit versus resultaten, dit is vervolgens beoordeeld en er is een prioriteitenlijst opgesteld);
  In de gunningsfase (tweede fase) is er onderhandeld met een aantal geselecteerde aanbieders over resultaten en financiën;
- Er zijn KPI's (Key Preformance Indicators) geformuleerd, die bijdragen aan het welzijn en de belangen van de kinderen. Dit staat centraal in alle gesprekken met de zorgaanbieders;
- Lokale maatwerkdiensten en het regionaal aanbod sluiten naadloos aan bij richtlijnen van min. de Jonge;

N.a.v. vragen van raadsleden en raadsvolgers antwoorden ***weth. Budel en mevr. Jansen***:

- T.a.v. het wisselen/overstappen van aanbieder door kinderen als gevolg van de aanbesteding dat deze kinderen het traject af mogen maken bij de oude aanbieder als daarvoor zwaarwegende redenen zijn en dat ook de wil van de ouders/voogd wordt hierbij betrokken;
- de regionale aanbesteding (open house) heeft doorontwikkeling doorgemaakt en daardoor zijn er nu nog 234 in plaats van 400 jeugdzorgaanbieders (tot 1 juli 2020). Deze open house sloot echter niet aan bij de kaders van Transformatieplan 2.0. en beheersing van het zorglandschap;
- Er nu door een contractmanager jeugd wordt gemonitord op de resultaten aan de hand van gesprekken met de aanbieders (gemiddeld 1 maal per 6-8 weken) en waar nodig wordt er ook bijgestuurd n.a.v. signalen. Dat kan nu met minder aanbieders. Door de opdrachtnemers kan makkelijker geschakeld worden bij de dienstverlening door centrale opdracht.
- Er zijn twee bezwaren en klachten geweest over de aanbesteding, maar de afhandeling heeft niet geleid tot verdere procedures;
- Er wordt een overzicht met de selectie- en gunningscriteria van beide aanbestedingen aan de raad toegezonden. Lokale binding was 1 van de gunningscriteria;
- Via schriftelijk antwoord ontvangt de raad een overzicht waar de jeugdaanbieders in de gemeente Rheden gevestigd zijn en welke al lokaal gevestigd waren. De gemeente mag als gevolg van de wettelijke eisen bij aanbestedingen geen onderscheid maken in lokale en niet lokale aanbieders bij selectie en gunning. Aanbieders die niet lokaal gevestigd waren zijn verzocht dit als nog te doen als ze gecontracteerd zijn;
- Het aanbod is nog niet helemaal dekkend, maar het is wel circa 90% dekkend. Alle kinderen krijgen de benodigde zorg en vallen niet tussen wal en schip. Er is momenteel sprake van een doorontwikkeling met de aanbieders op het vlak van meer specialistische zorgvragen en de partners zijn bereid naar oplossingen te zoeken als er geen dekkend aanbod is;
- Bij de sociale basis is er 1 contractant, zijnde Incluzio en die heeft inloopplekken in de dorpen;

- Er is gekozen voor samenwerking en zo zijn er minder wisselingen van hulpverlener.
- Richtlijn bij ondersteuningstraject van een kind is maximaal 1 jaar en wordt door 1 aanbieder afgemaakt, maar dit wordt vaak verlengd;
- De gemeente maakt bij een aanbesteding gebruik van haar interne specialisten voor in kaart brengen een dekkend aanbod. Huisartsen zijn in de voorfase van de aanbesteding niet betrokken geweest bij een dekkend aanbod, omdat zij daar geen volledig zicht op hebben. Er zijn mevr. Jansen ook geen gevallen bekend waarin dat wel is gebeurd;
- Gecontracteerde zorgaanbieders zijn in november 2019 geïnformeerd over de – op korte termijn te verwachten-aanbestedingen op regionaal en lokaal niveau, zoals de dat ook bij de raad is gebeurd d.m.v. een presentatie. Ook al is er geïnformeerd dan leert de praktijk dat er altijd aanbieders zijn die aangeven niet geïnformeerd te zijn over de veranderingen. De informatie wordt niet altijd op waarde geschat door de gecontracteerde aanbieders en daarnaast corona heeft ook negatieve invloed gehad op de communicatie. Bij een veranderingstraject heeft men tijd nodig om hier aan te wennen, maar er is veel aan communicatie gedaan.
- Er naast aanbesteding ook gewerkt kan worden met subsidiëring, maar dat dit niet past bij grote aantallen aanbieders en daarmee niet voldoende afname van het aantal aanbieders kan worden gerealiseerd. Zelf uit voeren past niet binnen de kaders van Transformatieplan;
- Er waren ongeveer 400 aanbieders, die op grond van losse indicaties zorg konden aanbieden. Uit het onderzoek minister de Jonge blijkt dat daar een perverse prikkel van uit gaat, die een gevolg is van het open house aanbesteden, omdat het aanzet om een kind te willen blijven ondersteunen. Dit wil de gemeente terugbrengen tot de noodzakelijke zorg;
- Het proces is zo zorgvuldig mogelijk doorlopen. Begin december zijn de niet gecontracteerde aanbieders geïnformeerd over uitkomsten van de aanbesteding en daarna de cliënten. Trajecten die afgerond konden worden voor 1 mei mochten bij de niet gecontracteerde aanbieder worden afgemaakt. Overdracht is niet geluidloos gegaan. Dit is opgepakt door consulenten en zorgvuldig afgehandeld, maar de meesten hadden er begrip en een enkeling niet;
- Contracten zijn afgesloten voor twee maal 3 jaar. Op die manier kunnen kinderen meestal zonder overstap bij 1 aanbieder hun traject afmaken;
- Wachtlijsten bij nieuwe zorgverleners bij overdracht en nieuwe zorgcliënten er eigenlijk niet zijn. Eén van de acht aanbieders kan niet direct cliënten aannemen, maar daarmee is een gesprek gevoerd en de verwachting is dat deze aanbieder dit binnenkort binnen de daarvoor geldende redelijke termijn wel kan;
- Dat er over (nadelen van) open house aanbesteding informatie naar de raad gestuurd wordt;

- Er een gecompliceerde berekening is gemaakt om tot het lump sum bedrag voor 2021 te komen voor de nieuwe aanbieders in relatie tot het nog voortzetten van oude trajecten. Er lopen geen dubbele indicaties;

Weth. Hofstede vervolgt de presentatie en vult deze aan met o.a. de volgende informatie:

- 477 inwoners krijgen inmiddels begeleiding van Incluzio, waarvan 164 inwoners die zelf de weg naar Incluzio hebben gevonden in deze moeilijke tijd. Er zijn nu 18 jeugdige inwoners die van de diensten van Incluzio gebruik maken, die krijgen daarmee ondersteuning dichtbij;
- De Rijnstad medewerkers zijn overgenomen door Incluzio voor school maatschappelijk werk;
- Er is sprake van een warme overdracht in fases, waarbij gestart is met de enkelvoudige beschikkingen (1 indicatie);
- Er is eerst met pilot gestart is voor de gefaseerde overdracht. Eerst begonnen met informeren van de cliënt, zodat mensen niet overvallen worden, maar gaandeweg bleek dat dit beter via de aanbieder kon verlopen. Daarover hebben de cliënten wel eerst een brief ontvangen;
- Soms lastig wat iemand nodig heeft en daarom tweewekelijkse triage ingevoerd. Iedereen is in beeld en alles is geborgd;
- Er volgt nog een aangepaste presentatie, omdat de getoonde presentatie afwijkt van de toegezonden presentatie.

N.a.v. vragen van raadsleden en raadsvolgers antwoorden ***weth. Hofstede, weth. Budel*** en ***mevr. Jansen*** :

- Ook andere gemeenten uit de regio volgen het verandertraject en de methode van Rheden met belangstelling en zijn ook zelf bezig met verkenningen; Alle gemeenten blijven in MGR, maar inkooporganisatie kijkt wel naar facilitering van maatwerkinkoop op dit vlak;
- Ontwikkelingen in regio volgen zich snel op. Rheden heeft in 2019 al tot lump sum besloten en nieuwe wijze van contractering. Vanwege zorgvuldigheid is dit pas ingevoerd per januari 2020;
- Evaluatie van de pilot m.b.t. de overdracht van cliënten moet nog komen. Incluzio heeft dat inmiddels gedaan voor haar interne gedeelte (jan./febr. 21), maar er is ook een uitvraag gedaan bij cliënten en klankbordgroep over klanttevredenheid. De evaluatie is nog niet klaar, maar wordt gedeeld met de raad. Waarschijnlijk is de evaluatie klaar over circa 1 a 2 maanden. De wethouder zal de raad –via griffie- laten weten als de genoemde termijn voor beschikbaar komen van de evaluatie niet wordt gehaald;
- Raad krijgt evaluatie t.k.n. en kan aan de hand van een bespreking/ agendering daarvan in voorbereidende of oriënterende vergadering kan de raad aangeven of de raad tevreden is over inhoud en conclusies;
- De raad ontvangt een kopie van de KPI's met Incluzio, als ze zijn bekrachtigd. Evaluatie gebeurt op basis van deze KPI's. Het is niet in beton gegoten en college staat open voor suggesties tot verbetering;

- De evaluatie van aanbestedingsproces wordt meegenomen bij de evaluatie van het Transformatieplan en stand van zaken in juni 2021;
- De raad ontvangt eveneens een kopie van de KPI's bij jeugd en alle documenten rondom de aanbesteding jeugd inclusief communicatie naar aanbieders. Het kan zijn dat dat in de vorm van een link zal zijn vanwege de grootte van de bestanden;
- De samenwerking en afstemming met de jeugdbescherming (hoog specialistische zorg) is een aandachtspunt, ook vanwege de verwijzingen waar de gemeente juist zicht op wil houden. De consultatie bij de vier gecertificeerde instellingen (GI's) over o.a. moeilijke gevallen en triage zijn nu vorm gegeven en het is daarmee al gelukt hen er eerder bij te betrekken. Rheden is hier trots op en de regio kijkt hierbij met belangstelling mee;
- Bij aanbesteding moet er een gelijk speelveld zijn. College weet niet wie er hebben meegedaan of zijn afgevallen. Onderdeel van de doelen van de aanbesteding zijn de integrale ondersteuning en samenwerking. Daardoor ontstaan meer combinaties van aanbieders en dat draagt bij aan matched care en dan is wisseling van organisatie ook niet nodig (zie sheet over contractanten).
- De gemeente heeft eerst inwoners aangeschreven dat zij brief van Incluzio konden verwachten. Incluzio heeft vanwege privacy alleen NAW gegevens ontvangen. Incluzio krijgt niet de beschikking over de dossiers, totdat de inwoner hiervoor zelf toestemming voor heeft verleend;
- Dat het in beeld krijgen en begeleiden van zorgmijders moeilijk is en de gemeente mensen niet mag dwingen zorg af te nemen, maar de gemeente wel alles in het werk stelt om deze mensen te helpen. In dit geval zou maatwerk dan wellicht een oplossing kunnen zijn, maar dit voor zover haar bekend niet speelt in onze gemeente. ***Dhr. Witteveen*** geeft aan wel een dergelijke situatie te kennen en er een aanbod van Incluzio is geweest en daarvoor ook betaald wordt, terwijl er geen gebruik gemaakt wordt van het zorgaanbod. ***Mevr. Janssen*** geeft aan dat over een concrete situatie op een ander moment moet worden doorgepraat.
  Zij antwoordt dat de sociale basis is aanbesteed voor een vast bedrag (lump sum). Dit betekent dat er een nieuwe cliënt voor in plaats kan worden aangenomen als iemand geen gebruik maakt van het aanbod;
- Er ook in Utrecht, Amsterdam, Rotterdam, regio Achterhoek, regio Eindhoven en regio Noord Limburg gebruik gemaakt wordt van lump sum financiering bij jeugd en Utrecht deze methode ook vooraf heeft onderzocht;
- Er te zijner tijd ook een evaluatie van onze lump sum financiering zal volgen, maar deze wijze van werken nu net is opgestart en de eerste bevindingen naar verwachting in juni beschikbaar zijn en er eind van het jaar meer bekend zal zijn;
- Het de bedoeling van het college was om de raad in een eerder stadium te informeren over de processen, maar dit als gevolg van corona niet is gelukt. De doelen die de raad bij het Transformatieplan uit 2015 heeft gesteld (warm, dichtbij mensen, betrokken) zijn onveranderd, maar de instrumenten

zijn wel veranderd. Er wordt geleerd en naar aanleiding daarvan worden procedures aangepast, zodat we steeds beter in gesprek kunnen gaan met de inwoners en het college wil binnen het daarvoor door de raad beschikbaar gestelde budget blijven.

4 Sluiting